

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

In de maand juli vonden meer schietincidenten plaats in de (regio) Rotterdam dan gemiddeld. Elk schietincident heeft impact op de wijk en de veiligheidsbeleving van Rotterdammers. Dat geldt des te meer voor een clustering van incidenten in korte tijd. Elk schietincident is er één te veel en de risico's die hiermee gepaard gaan, vind ik onacceptabel.

De Partij van de Arbeid vroeg een Regeling van Werkzaamheden aan over dit onderwerp. Hierin wordt gevraagd in gesprek te gaan over de stand van zaken van het veiligheidsbeleid en te bespreken hoe het kan dat deze schietpartijen zo kort na elkaar hebben plaatsgevonden.

U bent ervan op de hoogte dat op dit moment wordt gewerkt aan een nieuw veiligheidsbeleid. De hoofdlijnen daarvan zijn door uw raad vastgesteld (22b436 Collegebrief over hoofdlijnen nieuwe veiligheidskoers 2023 -2027). De uitwerking hiervan zal dit najaar met u worden besproken.

Met deze brief informeer ik u over de schietincidenten die in de maand juli kort na elkaar plaatsvonden. Ik licht toe op welke manier politie, OM en gemeente gedurende de zomer (extra) inzet hebben gepleegd.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Programma 'Veilig@Rotterdam 2018-2022'

Toelichting:

Het aantal excessief geweldsincidenten in de stad Rotterdam valt tot nu toe hoger uit dan het aantal van vorig jaar. Tot en met juli 2021 vonden er in de gemeente Rotterdam 39 incidenten plaats. In 2022 vonden er 61 incidenten plaats tot en met juli. Het gaat om situaties waarbij een vuurwapen of explosief is gebruikt.

Vooraf in de maand juli van dit jaar is een piek te zien. Vorig jaar was er zo'n piek in de maand augustus. Of het jaartotaal van 2022 hoger uitvalt dan 2021 is nog niet te zeggen, daarover wordt u begin 2023 geïnformeerd.

In de maand juli zijn in totaal tien gevallen van excessief geweld op een woning gericht. Het gaat dan om een beschieting (zeven keer) van een woning of om het aantreffen van een explosief (drie keer) bij een woning. Op basis van politie-informatie heb ik in drie gevallen de woning gesloten. De overige woningen zijn niet gesloten omdat daar onvoldoende grond voor was. Ook is er in juli één horeca-inrichting beschoten. Van deze inrichting was de exploitatievergunning al ingetrokken na een eerdere beschieting. Vervolgens heb ik ook het pand gesloten. Vier andere geweldsincidenten waren gericht tegen personen. Hierbij is één persoon om het leven gekomen.

De politie doet altijd onderzoek na elke uiting van excessief geweld. Sommige incidenten van juli lijken verband met elkaar te houden. Voor dit cluster van incidenten is een team samengesteld dat zich richt op de opsporing en vervolging.

Standaard wordt geprobeerd het motief te achterhalen, maar dat blijft vaak onduidelijk. Uit eerdere onderzoeken komt wel naar voren dat de beoogde doelwitten regelmatig een directe of indirecte link hebben met de handel in verdovende middelen. Uit de onderzoeken komt eveneens naar voren dat het schieten op een woning of het plaatsen van een explosief vaak als een signaal gezien kan worden. De intentie is niet om een persoon te raken, maar om duidelijk te maken dat het beoogde doelwit actie moet ondernemen, bijvoorbeeld het betalen van een schuld of het leveren van verdovende middelen. Als dit is gedaan, dan ziet de politie dat de incidenten afnemen. Een verklaring voor deze manier van een signaal afgeven kan zijn dat het beschieten van een pand afstandelijker is, dan het beschieten van een persoon.

Inzet vanuit politie, OM en gemeente

Opsporing en vervolging

Excessief geweld heeft de volle aandacht bij de politie en het OM. Om de recente geweldsspiraal te doorbreken is een geïntensiverde en wendbare aanpak opgezet. Het betreft kort gezegd een integrale, eenheid brede aanpak die zorgt voor een grotere interventiekracht, een betere informatiepositie en een versterking van de integrale aanpak. Het doel hiervan is te komen tot snelle interventies en uiteindelijk tot een positie waarbij potentiële conflicten kunnen worden voorkomen. In 2021 is gewerkt met een soortgelijke aanpak en met de positieve ervaringen van toen, is de aanpak wederom geïntensiveerd. De gemeente Rotterdam is dit jaar aangesloten bij de regiegroep die de aanpak stuurt. Tot 17 augustus zijn zes aanhoudingen verricht voor de incidenten in juli. Deze zes personen zijn aangehouden voor drie incidenten.

Inzet op onrust

Een geweldsincident is impactvol voor de buurt. Als onrust wordt ervaren onder bewoners in de wijk, dan onderneemt de gemeente actie om de onrust weg te nemen. Dat kan zijn door een bewonersbrief te versturen, een bewonersavond te organiseren of door huis aan huis met Rotterdammers in gesprek te gaan. De dagen na een incident streven we er naar extra zichtbaar en benaderbaar aanwezig te zijn in de directe omgeving. In alle situaties waar dit wenselijk is, wordt slachtofferhulp aangeboden.

Ik kan daarnaast een bestuurlijke maatregel treffen om de openbare orde te herstellen. In de maand juli heb ik drie keer van deze bevoegdheid gebruik gemaakt door een pand tijdelijk te sluiten. Een andere mogelijkheid is het plaatsen van een (mobiele) camera. Ook zijn de medewerkers die de camera's uitkijken in de dagen na een incident extra alert.

De grond voor sluiting van een woning is nu gelegen in de noodbevoegdheden van de burgemeester. Ik spreek mij al langer uit om dit te veranderen, via een wetswijziging van artikel 174a van de Gemeentewet. Met deze wetswijziging krijgen burgemeesters de bevoegdheid een woning te sluiten bij dreiging van buitenaf. Een concrete bevoegdheid in de gemeentewet biedt meer duidelijkheid en eenduidigheid voor burgemeesters en meer rechtszekerheid voor belanghebbenden. Ik blijf bij de minister aandacht vragen deze wijziging zo snel mogelijk te bewerkstelligen.

Voorkomen van incidenten

Politie en OM zetten met opsporingsonderzoeken ook in op het voorkomen van geweldsincidenten. Continu wordt informatie over netwerken en lopende conflicten gebruikt om vroegtijdig in te grijpen. Preventief fouilleren helpt om wapens van straat te halen en wordt in delen van de stad regelmatig ingezet. Daarnaast heeft het OM een tipgeldregeling voor vuurwapens. Informatie over vuurwapens of incidenten kunnen vertrouwelijk worden gedeeld met het Team Criminele Inlichtingen van de politie. De tipgever ontvang maximaal 750 euro, als na onderzoek een illegaal vuurwapen in beslag wordt genomen. Dit maximale bedrag is in Rotterdam hoger dan in de rest van Nederland. De tiplijn is het afgelopen jaar ruim dertig keer gebeld. Waardevolle meldingen worden opgepakt en afgehandeld.

Het Openbaar Ministerie blijft daarnaast inzetten op de mogelijkheid om personen als veiligheidsrisicosubjecten aan te wijzen. Veiligheidsrisicosubjecten zijn volwassen individuen die een cruciale rol spelen als het gaat om vuurwapenbezit en -gebruik in criminele netwerken. Zij vormen een serieuze bedreiging voor hun omgeving en de veiligheid van de stad.

De afgelopen jaren heeft het OM enkele van deze personen aangewezen als veiligheidsrisicosubject. Een uitgebreid profiel vormt hiervoor de basis. Het profiel bestaat onder andere uit politiemutaties en criminele activiteiten en veroordelingen. Ook is het risicotaxatie-instrument gebruikt om een inschatting te maken hoe (vuurwapen) gevaarlijk iemand is. Het individu wordt van de aanwijzing, die voor een half jaar geldt, op de hoogte gesteld. Als een veiligheidsrisicosubject door de politie staande wordt gehouden, bijvoorbeeld bij een controle van een voertuig, dan kan deze persoon ook worden gefouilleerd.

Als wettelijke grondslag gebruikte het OM hier de Wet wapens en munitie (WWM) voor. Daarin staat dat de politie iemand kan fouilleren als er aanwijzingen zijn dat die persoon een strafbaar feit kan plegen met behulp van een vuurwapen. Het uitgebreide profiel waarop de aanwijzing is gebaseerd, wordt dan gezien als de aanwijzing dat iemand een strafbaar feit kan plegen. Eerder dit jaar heeft de rechter echter geoordeeld niet mee te gaan in deze interpretatie van de WWM. Het OM is dan ook gestopt met het aanwijzen van veiligheidsrisicosubjecten.

Omdat de Rotterdamse driehoek het aanwijzen van veiligheidsrisicosubjecten wel een waardevolle toevoeging vindt aan de aanpak van excessief geweld, is het OM nu in gesprek met het ministerie van Justitie en Veiligheid om mogelijkheden te verkennen dit op een zorgvuldige en juridische houdbare manier door te voeren.

Naast de inzet vanuit de strafrechtketen zetten politie, OM, gemeente en andere partners gezamenlijk in op het denormaliseren van wapenbezit. Sinds het voorjaar van 2021 loopt de campagne 'Geweldig Rotterdam' met als doel om wapenbezit onder jongeren tegen te gaan. Dit jaar gaan we verder met de campagne gericht op de Rotterdammer in het algemeen en specifiek op jongeren. Daarbovenop werken we samen met diverse scholen in de stad en bieden leerlingen een driedelig programma om het gesprek te voeren over geweld en de risico's ervan. We confronteren jongeren met de gevolgen, betrekken hen bij de campagne én dagen ze uit om zich hardop uit te spreken tegen geweld.

Voorgaande jaren zijn er in de regio Rotterdam diverse wapen inleveracties georganiseerd. Elk wapen dat hiermee van straat is gehaald is er eentje en dat is een positief resultaat. De driehoek houdt dit middel dan ook achter de hand. Tegelijkertijd moet een inleveractie weloverwogen ingezet worden, om ervoor te zorgen dat de inzet die de organisatie kost, opweegt tegen het aantal wapens dat wordt ingeleverd. Ook wordt rekening gehouden met het gegeven dat iemand bij een inleveractie niet wordt gestraft voor wapenbezit, hoewel dit wel een strafbaar feit is. In het regionaal veiligheidsoverleg zijn afspraken gemaakt om dit najaar een inleveractie te organiseren die specifiek gericht is op steekwapens. Voor deze insteek is gekozen vanwege de zorgen omtrent steekwapens bij jongeren.

Tot slot

Uitingen van excessief geweld zijn zeer ernstig, zeer risicovol en absoluut onacceptabel. Op dit moment is nog niet van alle incidenten duidelijk wat de aanleiding is. Het is echter aannemelijk dat het grootste deel van de incidenten zich in het criminele circuit afspeelt en dat een deel van het geweld drugsgerelateerd is. Het gebruik van vuurwapens heeft een sterk ondermijnend effect omdat het zo ontwrichtend is. De onderliggende problematiek verdient alle aandacht van de partners in het veiligheidsdomein. Ik blijf mij als burgemeester, samen met de andere driehoeksleden, dan ook inspannen voldoende mensen en middelen in Rotterdam in te zetten om dit te bewerkstelligen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Geen

Burgemeester

S. Kasmi
locoburgemeester